

Què fer a El Pinell de Brai

1 - Ajuntament

Edifici d'estil Monumentalista academicista (1946).

Edifici actual que utilitza formes clàssiques. De tres plantes amb porxo d'arcs de mig punt a la façana principal. La part central de l'interior està ocupada pel cos d'escales. Els tres nivells estan separats per una cornisa motllurada i a la planta primera les finestres principals estan emmarcades per pilastres toscanes que suporten un frontó triangular. També trobem pilastres delimitant el porxo. Al segon pis les obertures són en forma de galeria correguda. Coberta de teula. (Plaça Catalunya, 1)

2 - Escoles

Edifici de planta simètrica amb un cos central rectangular i dos gloriets als angles, té un cos afegit per darrera.

Les cobertes són de teula, excepte a les gloriets, que són planes i accessibles des del segon pis de l'edifici.

Les obertures són més grans a la façana principal, les posteriors són més reduïdes. (Avinguda Catalunya, 4)

3 - Celler cooperatiu

Situat a El Pinell de Brai, és un edifici d'estil modernista, construït per Cèsar Martinell, deixeble de Gaudí, a la façana principal es destaca el fris de ceràmica vidriada 45 metres de llarg realitzat per Xavier Nogues i Cases, que representa quadres al·legòrics a les feines del camp, l'oli i el vi, amb grotesques figures de caçadors, veremadors i barrilaires, i destaquen a nivell arquitectònic els arcs parabòlics del seu interior. Es un monument al vi, a l'oli, a la pagesia i l'arquitectura de començaments de segle que perdura en l'actualitat.

El Celler Cooperatiu del Pinell de Brai, anomenat "Catedral del Vi" de Catalunya, és l'edifici més rellevant del poble. (C/ Pilonet 8) Telèfon: 977 42 62 34

De dilluns a diumenge de 10:00 h a 19:00 h

Dissabte de 10:00 h a 20:00 h

4 - Font de la Teula

Font situada aprofitant uns bancals i formada per un parament llis de carreus rematats a la seva part superior per una cornisa motllurada. A la part baixa hi ha abeuradors al llarg de tota la paret. Trobem a la seva part central l'escut de la vila amb la data de 1783.

El nom es deu a que fa uns anys l'aigua que arribava a la font era canalitzada per mitjà de teules. (Situada davant del Celler)

5 - Centre d'interpretació les veus del front.

Un dels escenaris dintre del recorregut històric dels Espais de la Batalla de l'Ebre, són les cases caigudes del Pinell de Brai, on es pot observar el resultat dels bombardeigs. Un altre espai és el Mirador de la Serra de Pàndols cota 705, on es pot comprendre sobre el terreny el desenllaç de la Batalla de l'Ebre.

Les Veus del Front és un dels centres d'interpretació que forma part dels Espais de la Batalla de l'Ebre, és un muntatge expositiu i audiovisual que explica l'important paper dels missatges i la propaganda al llarg de la Batalla de l'Ebre, i les línies de comunicació entre ambdós fronts, a cadascun dels bàndols (l'Exercit Popular de la República i l'Exercit Franquista), a la rera guarda i lluny d'aquestes terres.

Muntatge i audiovisuals, que explica l'important paper dels missatges i la propaganda al llarg de la batalla de l'Ebre, situat a El Pinell de Brai. Lloc de reflexió d'una tragèdia a les nostres terres "la Batalla de l'Ebre". (Carrer Major, 4). 977 42 62 31 977 42 15 28

- Nucli antic

La població està situada a redós d'un penya-segat que testimonia la seva antiguitat. Si accedir a un mirador natural constatem la seva excel·lent ubicació i el perquè són conegudes com les Cases Penjades. Del recinte porxat de la població es conserven encara el porxo del Llop, al carrer de les Barreres, i el porxo del Vallès, al carrer de la Font. A la part alta del poble trobarem el Mirador de la Lleva del biberó

6 - Portal del Llop

Es tracta d'un portal format per tres arcs de carreus, dos d'ells de mig punt a l'entrada i la sortida i l'altre carpanell a l'interior, per salvar la gran llum. El sostre és d'un embigat de fusta. La construcció molt barrejada, originalment combinava carreus i maçoneria però ara també totxos i també presenta habitatges més recents al costat de restes d'arcs engegats. El basament s'aixeca sobre roca. (C. Barreres)

7 - Habitatge al carrer Hospital

L'habitatge presenta quatre plantes construïdes paredat amb carreus a les cantonades i als marcs d'algunes obertures. La construcció dóna a dos carrers, i té dues portes d'accés. La porta del carrer hospital està tapiada, i aquesta mateixa porta ens mostra a la clau un arc amb un escut. A l'escut es pot apreciar una creu amb una reixa i a sobre un ocell. (C. de l'Hospital, 1)

8 - Ca la Marcela

Es tracta d'un habitatge d'època medieval, de certa alçada, molt reformat. La façana que dóna al carrer hospital és la menys alterada, la resta de façanes són totalment actuals. Aquesta façana original ens mostra una entrada principal d'arc de mig punt adovellat, actualment cegat i ocupat per una finestra. La resta de finestres han estat variades. La construcció mescla el carreu de reforç i paredat. La coberta és de teula amb entramat de fusta i ràfec. Cal destacar l'escut d'armes que hi ha a la dovella de la clau de l'arc de l'antiga porta d'entrada. La decoració mostra diferents animals. (C. de l'Hospital, 2)

11 - Arcs al carrer de la Costa

Es tracta d'un conjunt d'arcs de mig punt, de pedra o de maó, que es localitzen al carrer de la Costa. És curiós trobar tants arcs tapiats en un carrer tant petit. La posició del carrer en un promontori i les endinsades de les façanes fan creure que tot formava part d'un sol conjunt d'edificació modificat quan es va construir l'església. (C. de la Costa)

10 - Porxo a la plaça de la Vila

Es tracta d'un porxo a la plaça de la vila que es localitza sota un edifici noucentista. El sostre del porxo està bastit amb una volta a la catalana. El pes de les façanes es reparteix als murs laterals a través d'arcs de tres filades de totxo massís, molt rebaixats. (Pl. de la Vila)

12 - Casa Simó, o Casa Altadill (C. Lleida, 7)

Construcció de tres plantes amb la clàssica golfa oberta per finestres corregudes de lleugera arcuació. La planta baixa serveix de magatzem i la primera de vivenda. El material utilitzat és la maçoneria, totxo i pedra. Els forjats són de bigues de fusta i revoltos a la catalana. Els balcons tenen per sota dues petites mènsules.

El ràfec és petit i format per una cornisa motllurada. Coberta de teula.

És curiosa la presència de les petites mènsules dels balcons, on la seva decoració a base de palmes vegetals és molt repetida a altres cases de la vila.

Ja no Existeix.

9 – Església parroquial de Sant Llorenç

Edifici barroc construït l'any 1770 damunt un antic cementiri. És un edifici de planta rectangular, d'una única nau amb sis capelles laterals, al qual s'hi accedeix a partir d'una gran escalinata. La façana, de trets molt austers, destaca una fornícula amb la imatge del titular de la parròquia, Sant Llorenç. Davant mateix de la façana principal s'aixeca un monument que recorda a tots els caiguts en la darrera guerra civil, enfrontament armat que va deixar petjada a la població.

El campanar és de planta quadrangular en els seus dos primers nivells i octogonal al tercer, on es situen les campanes. (Plaça de la Vila)

13 - El Cota 705. Mirador de la Serra de Pàndols

El Mirador de la serra de Pàndols és un espai històric d'homenatge i commemoració de El Pinell de Brai, a la Serra de Pàndols, del que va ser un dels escenaris més determinants durant la batalla de l'Ebre, l'enfrontament més important de la Guerra Civil, desencadenada pel cop d'estat militar del juliol de 1936 contra la democràcia republicana. Des de la seva privilegiada posició es controlava la resta de cotes de la serra de Pàndols, el Pinell de Brai i part de la serra de Cavalls. En aquest indret, l'Associació de Supervivents de la Lleua del Biberó hi va instal·lar als anys vuitanta el Cub de la Pau i es va adequar creant-hi un esplèndid mirador, que actualment està complementat amb un seguit de faristols explicatius sobre la importància de la cota durant la batalla de l'Ebre, a l'estiu de 1938.

14 – Ermita de Santa Magdalena

Es tracta d'una església d'una sola nau i planta rectangular, amb dos porxos als laterals, mig oberts. Un dels porxos està parcialment ocupat per la sagristia.

Hi ha contraforts laterals. Per una banda surten directament dels murs de l'ermita (el porxo és posterior) i a l'altra banda surten per l'exterior del porxo. El material utilitzat és la maçoneria, actualment arrebossada gairebé del tot. El totxo es troba als arcs dels porxos. La façana principal és molt simple i consta d'una porta senzilla rectangular, un petit òcul i una espadanya. La coberta és de teula, a dues aigües.

- La via verda

La ruta de turisme ecològic i cultural de 23,6 quilòmetres que recorre la Terra Alta, seguint el tram Arnes - el Pinell de Brai de l'antic traçat ferroviari de la Vall de Zafán, va entrar en funcionament l'any 2000. Aquesta via verda està pensada per realitzar excursions a peu, en bicicleta o a cavall. A més el bon estat del ferm i l'absència d'obstacles la fan apta per a l'ús de persones discapacitades amb cadira de rodes. Discorre per una zona agresta de gran interès paisatgístic i històric situada en els municipis d'Arnes, Horta de Sant Joan, Bot, Prat de Compte i el Pinell de Brai.

La via verda aprofita l'antiga línia del ferrocarril que unia les poblacions de Tortosa i Alcanyís, podem gaudir de excursions a peu, a cavall i en bicicleta. Podem anar des del Pinell fins a Arnes passant per la Fontcalda (Àrea recreativa) - Bot - Horta i des del Pinell a Tortosa passant per Xerta i Aldover. Comarca del Baix Ebre.

<http://www.pinelldebrai.altanet.org/>; <http://www.calangel.info/>; <http://www.diputaciodeltaragona.cat/>;
<https://www.festacatalunya.cat/>; <http://www.viulebre.com/>; <http://ca.wikipedia.org/>;

Enllaç mapa punts d'interès:

https://drive.google.com/open?id=1HzBmGK0p6RcWb3qnGMS2bx0qE_Y&usp=sharing

